

Norrmalms lex Sarah-rutin

Lex Sarah handlar om skyldigheten att rapportera och utreda samt avhjälpa och undanröja missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden inom socialtjänsten. Detta är en preliminär rutin i avvaktan på vidare anvisningar från Stockholms stad.

Lex Sarah

Den som är verksam inom socialtjänsten är skyldig att rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden inom den egna verksamheten. Rapportering görs till av nämnden utsedda lex Sarah-ansvariga, av vilka det finns minst en vardera för socialtjänstavdelningen respektive äldreomsorgsavdelningen. Den lex Sarah-ansvarige är skyldig att omedelbart vidta de nödvändiga åtgärder som situationen kräver samt se till att en utredning inleds. Beslutar den sociala delegationen att missförhållandet är *allvarligt* eller att en *påtaglig risk* för ett allvarligt missförhållande föreligger ska en anmälan göras till Socialstyrelsen.

Berörda verksamheter

Lex Sarah gäller för all verksamhet inom socialtjänsten, dvs. inom individ- och familjeomsorgen inklusive socialpsykiatri, familjerätt och ekonomiskt bistånd samt inom äldreomsorgen. Lex Sarah ska också tillämpas i verksamheter enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Bestämmelserna gäller även för den verksamhet som bedrivs vid Statens Institutionsstyrelse (SiS).

Lex Sarah avser både kommunal och yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet.

Ett missförhållande

Med *missförhållande* avses såväl utförda handlingar som handlingar som någon av försummelse eller av annat skäl har underlåtit att utföra och som innebär eller har inneburit ett hot mot eller har medfört konsekvenser för enskildas liv, säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa.

Med en *påtaglig risk för ett missförhållande* avses att det föreligger en uppenbar och konkret risk för ett missförhållande.

Rapporteringsskyldighet

Var och en som är verksam inom socialtjänsten, vare sig det är kommunalt eller enskilt driven verksamhet, är skyldig att rapportera ett missförhållande i den egna verksamheten. Detta gäller för den som är:

- anställd
- uppdragstagare, exempelvis personal från bemanningsföretag

- praktikant eller motsvarande under utbildning
- deltagare i arbetsmarknadspolitiskt program

Utredningsansvar

Stadsdelsnämnden har det yttersta ansvaret för att en lex Sarah-rapport utreds. Ansvaret omfattar endast verksamhet i egen regi. På förvaltningen har socialtjänstavdelningen och äldreomsorgsavdelningen en eller flera lex Sarah-ansvariga vardera. Dessa ansvarar på tjänstemannanivå för att en lex Sarah-rapport utreds och är i detta direkt underställda stadsdelsdirektören. När en rapport utreds arbetar alltid två lex Sarah-ansvariga med ärendet. Inom förvaltningen finns en lex Sarah-grupp, där de lex Sarah-ansvariga ingår, och från vilken personer med olika kompetens kan adjungeras för att bistå utredningen.

I yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet, t.ex. företag som driver verksamheter på entreprenad åt stadsdelsnämnden, ansvarar den enskilda verksamheten för att en lex Sarah-utredning genomförs. Den enskilda verksamheten kan inte överlåta till kommunen att göra utredningen. Stadsdelsförvaltningens lex Sarah-grupp kan dock bistå med kunskapsstöd. Har Norrmalms stadsdelsnämnd beslutat om insatsen ska det enskilda företaget informera stadsdelsnämndens lex Sarah-ansvariga om att en rapport inkommit. Information om detta går även till nämndens sociala delegation. Den beställarenhet på förvaltningen som beviljat biståndet följer upp utredningen i syfte att vidta åtgärder om detta behövs till skydd för den enskilde brukaren.

Beslut om att anmäla ett allvarligt missförhållande till Socialstyrelsen

Ett allvarigt missförhållande

Allvarliga missförhållanden ska anmälas till Socialstyrelsen. Med ett *allvarligt missförhållande* avses såväl utförda handlingar som handlingar som någon av försummelse eller av annan anledning har underlåtit att utföra och som innebär eller har inneburit ett allvarligt hot mot eller har medfört allvarliga konsekvenser för enskildas liv, säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa. Detsamma gäller en *påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande*.

Anmälan till Socialstyrelsen

Stadsdelsnämndens *sociala delegation* fattar beslut om missförhållandet är att anses som allvarligt eller att en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande föreligger och därmed ska anmälas till Socialstyrelsen.

Vem gör vad?

Alla anställda, uppdragstagare eller praktikanter/deltagare i arbetsmarknadspolitiska program

Den som får kännedom om ett missförhållande eller att det finns en påtaglig risk för ett missförhållande inom den egna verksamheten är skyldig att rapportera detta. Den person som rapporterar ansvarar inte själv för att bedöma hur allvarligt

missförhållandet är. Rapporten ska lämnas till lex Sarah-ansvarig person på förvaltningen.

Den som rapporterar ett missförhållande bör göra det genom den rapporteringsblankett som finns på Intranätet. Sökväg:
I min yrkesroll/Planering och utveckling/
Ledningssystem för Norrmalm/lex Sarah och lex Maria

Det är också möjligt att rapportera genom ett vanligt brev, genom stadens e-post (Outlook) eller muntligt direkt till lex Sarah-ansvarig.

Beskriv kortfattat:

- missförhållandet (eller den påtagliga risken för ett missförhållande)
- vem det är som berörs
- konsekvenserna för den enskilde brukaren
- var och när missförhållandet upptäcktes

Den som rapporterar enligt lex Sarah måste tala om vem han/hon är. Man kan inte vara anonym.

Den som får kännedom om en rapport enligt lex Sarah, eller en uppgift som skulle kunna föranleda en lex Sarah-rapport ska vidarebefordra denna till lex Sarah-ansvarig person inom förvaltningen.

Lex Sarah-ansvarig

Lex Sarah-ansvarigs uppgift är att:

- omedelbart vidta de nödvändiga åtgärder som situationen kräver
- se till att en utredning påbörjas utan dröjsmål
- se till att inkommen rapport diarieförs
- se till att utredningen dokumenteras och diarieförs
- se till att utredningen genomförs och avslutas
- rapportera till ansvarig avdelningschef
- informera och kommunicera med enhetschef i den aktuella verksamheten
- ta ställning till om och hur den enskilde som berörs ska ges stöd och informeras om rapporten och de åtgärder som har vidtagits med anledning av denna
- i samverkan med ansvarig avdelningschef bereda ett tjänstelåtande till sociala delegationen
- informera sociala delegationen om rapporter som kommer från verksamheter som bedrivs av enskild verksamhet eller annan nämnd
- i de fall rapporten gäller en brukare som har beslut om insats från en annan stadsdelsnämnd, underrätta ansvarig nämnd

I det fall rapporten inte är att ses som ett lex Sarah-ärende, vidtar lex Sarah-ansvarig de åtgärder som informationen kräver, exempelvis vidarebefordrar denna till ansvarig chef.

Telefon och e-postadresser till lex Sarah-ansvariga personer på Norrmalms stadsdelsförvaltning finns angivna på Intranätet.

Lex Sarah-gruppen

I gruppen ingår förvaltningens lex Sarah-ansvariga samt beställarchefer och andra nyckelpersoner. Gruppens uppgift är att säkra att förvaltningen har god kunskap om frågor som rör rapporter om och anmälan av allvarliga missförhållanden och att förvaltningens rutiner vid en lex Sarah är korrekta och uppdaterade. Gruppens uppgift är även att ge stöd till lex Sarah-ansvariga under pågående utredning. Beroende på vilken verksamhet som en viss rapport avser kan olika medlemmar från lex Sarah-gruppen aktiveras.

Gruppen består av:

- Lex Sarah-ansvariga
- Enhetschef familjeenheten
- Enhetschef beställarenheten funktionsnedsättning
- Enhetschef vuxenheten
- Enhetschef försörjningsstöd
- Enhetschef beställarenheten äldreomsorg
- Aktuell biståndshandläggare eller socialsekreterare kan adjungeras till lex Sarah-gruppen
- MAS – medicinskt ansvarig sjuksköterska (konsultativ funktion)
- MAR – medicinskt ansvarig rehabilitering (konsultativ funktion)

Enhetschef

När det har kommit till enhetschefens kännedom att det föreligger ett missförhållande eller risk för ett missförhållande ska denne:

- utan fördröjning rapportera till lex Sarah-ansvarig samt omedelbart vidta de nödvändiga åtgärder som situationen kräver för att undanröja eller avhjälpa missförhållandet eller risken för ett missförhållande
- informera samt ge stöd till berörd personal
- se till att nödvändiga uppgifter om missförhållandet och lex Sarah-utredningen journalförs
- vid behov ändra och uppdatera rutiner för att förhindra att missförhållandet åter uppstår

Enhetschefen ansvar även för att information om skyldigheten att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden ges till den som omfattas av skyldigheten när han eller hon påbörjar en anställning, ett uppdrag, en praktikperiod eller liknande. Informationen ska därefter ges återkommande minst en gång

om året. Till informationen hör att tala om vem i verksamheten som är utsedd att vara mottagare av rapporter (lex Sarah-ansvarig).

Avdelningschef

Avdelningschefen ansvarar för att:

- kontrollera att nödvändiga åtgärder vidtas för att undanröja missförhållandet eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande
- fattar beslut om en utredning av ett allvarligt missförhållande kan anses vara avslutad och om tillräckliga åtgärder vidtagits
- i samverkan med lex Sarah-ansvarig bereda ett tjänstelåtande till sociala delegationen

Stadsdelsnämndens sociala delegation

Den sociala delegationen fattar beslut om:

- missförhållandet är att anses som allvarligt eller att en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande föreligger och därmed ska anmälas till Socialstyrelsen.

Jäv

Personer enligt ovan vilka tilldelas ansvar i samband med en lex Sarah-utredning och som kan bedömas stå i en jävssituation ska ersättas av annan person.

I de fall utredningen involverar ansvarig *avdelningschef*, eller denne i annat fall kan bedömas stå i en jävssituation, övergår ansvaret för ovanstående uppgifter till stadsdelsdirektören.

I de fall utredningen involverar ansvarig *enhetschef*, eller denne i annat fall kan bedömas stå i en jävssituation, övergår ansvaret för ovanstående uppgifter på dennes närmast överordnade chef.

I de fall en *lex Sarah-ansvarig* person kan bedömas stå i en jävssituation övergår dennes ansvar till någon av de övriga lex Sarah-ansvariga.

Till rutinen hör

- Mall för lex Sarah-rapport
- Mall för lex Sarah-anmälan

RAPPORT –
LEX SARAH
enligt 14 kap 3 § SoL
och 24 b § LSS

☐	Ett missförhållande
☐	En påtaglig risk för ett missförhållande

Rapporteringen görs av

Namn	Titel/ funktion
Arbetsplats	Postadress
Postnummer	Postort
Telefonnummer	E-postadress

Verksamhetsområde

Äldreomsorg	☐
Socialpsykiatri	☐
Funktionsnedsättning	☐
Vuxen/Missbruk	☐
Barn och ungdom	☐
Ekonomiskt bistånd	☐
Kvinnojoursverksamhet, härbergen m.fl.	☐

Fullgör arbetsuppgifter som

Anställd	☐
Uppdragstagare*	☐
Praktikant eller motsvarande, under utbildning	☐
Deltagare i arbetsmarknadspolitiskt program	☐

* T.ex. kontaktperson eller uppdragstagare via bemanningsföretag

Var och när uppmärksammades missförhållandet eller den påtagliga risken för missförhållande

Enhet/avdelning	Adress (om annan än ovan)
Datum, veckodag samt klockslag för när missförhållandet eller den påtagliga risken för missförhållandet uppmärksammades	

Beskriv kortfattat missförhållandet eller den påtagliga risken för missförhållandet
Beskriv också vilka konsekvenser missförhållandet har fått eller kunde ha fått för den enskilde

--

Datum och underskrift	Namnförtydligande
-----------------------	-------------------

Rapporteringsskyldigheten fullgörs i Norrmalms stadsdelsnämnd till

Lex Sarah-ansvariga: Äldreomsorg: Katarina Jonsson, telefon 08-508 09 527 katarina.sofie.jonsson@stockholm.se Katarina Claesson, telefon 08-508 09 386 katarina.claesson@stockholm.se Socialtjänst: Mikael Josephson, telefon 08-508 09 035 mikael.josephson@stockholm.se Ida Burlin, telefon 08-508 09 277 ida.burlin@stockholm.se	Postadress: Norrmalms stadsdelsförvaltning Lex Sarah-ansvarig Box 3128 103 62 Stockholm Besöksadress: Tulegatan 13
---	--

Bifogade handlingar

- ☐ Slutförd utredning enligt 14 kap. 6 § SoL
- ☐ Slutförd utredning enligt 24 e § LSS
- ☐ Gällande rutiner i verksamheten som är av betydelse för det aktuella missförhållandet
- ☐ Övrigt _____

Beskrivning av verksamhetens organisation och bemanning**Uppgifter om personalens utbildning, tjänstgöringstid och anställningsform (på den berörda enheten)****Åtgärder som har vidtagits eller planeras i verksamheten för att förhindra att liknande missförhållanden inträffar igen**

Datum	Den anmälningsansvariges underskrift/protokollsutdrag	Namnförtydligande
-------	---	-------------------

Individ- och familjeomsorg, omsorg om funktionshindrade, äldreomsorg, vård av unga, vård av missbrukare				
Ärendetyp	Lagrum	Delegat	Anmärkning	
Ta emot rapporter om missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden. (Lex Sarah)	14 kap. 4 § SoL 24 c § LSS	Lex Sarah-ansvariga tjänstemän.	Anmäls i sociala delegationen.	
Anmälan till Socialstyrelsen om allvarliga missförhållanden eller påtaglig risk för allvarliga missförhållanden. (Lex Sarah)	14 kap. 7 § SoL 24 f § LSS	Sociala delegationen	Anmäls i nämnden.	